

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Terveys- ja hyvinvointialan kasvua ja uudistumista vauhdittava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio- ohjelman toimenpiteet

Terveys- ja hyvinvointialan kasvua ja uudistumista vauhdittava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelma

- pohjautuu pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjaukseen
- toimii jatkumona edellisten hallitusohjelmien terveysalan TKI-kasvustrategialle
- toteutetaan **STM:n, OKM:n, TEM:n, VM:n ja UM:n välisenä yhteistyönä**

Suppea ohjausryhmä

- koordinoi, seuraa ja arvioi ohjelman poikkihallinnollista toimeenpanoa ja toimenpiteiden toteutumista
- varmistaa ohjelman riittävää yhteistyötä ja kanssakäymistä eri toimijoiden kanssa

Laaja ohjausryhmä

- tukee ohjelman eri osa-alueiden toimeenpanoa
- antaa syötteitä toimintakentän näkemyksistä
- tunnistaa alan tulevia kehittämiskohteita
- löytää vaikuttavia ratkaisuja alan haasteisiin

Terveys- ja hyvinvointialan kasvua ja uudistumista vauhdittava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelma

Ohjelman tavoitteena on, että

- Suomen terveys- ja hyvinvointiala on kansainvälisesti tunnettu ja houkutteleva tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan, investointien ja uuden liiketoiminnan näkökulmista.
- terveys- ja hyvinvointialan ekosysteemit houkuttelevat investointeja.
- edistetään suomalaisten terveys- ja hyvinvointialan yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille.

Ohjelman toimet keskittyvät

- vahvistamaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimijoiden keskinäistä yhteistyötä sekä suomalaisen osaamisen ja tutkimuksen markkinointia kansainvälisille yrityksille.
- vaikuttamaan siihen, että Suomen terveys- ja hyvinvointiala vahvistuu korkeaa arvonlisää tuottavana ventialana.
- vahvistamaan hyvinvointialueiden roolia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa ottaen käyttöön uusia ratkaisuja ja teknologioita ja levittäen hyviä vaikuttavia käytäntöjä.

Mahdollisia kasvuohjelman esimerkkituloksia systeemisisessä muutoksessa

Globaali taso

- Suomi tunnetaan TKI-toiminnan kärkimaana ja terveys- ja hyvinvointialan TKI-hubina
- Suomesta saadaan ratkaisuja globaaleihin haasteisiin edistään skaalautuvuutta
- kansainväliset investoinnit ja Suomen markkina-asema kasvavat
- Suomella rooli globaalin kehityksen suunnannäyttäjänä ja vastuunkantajana
- TKI-toiminnan tuloksia hyödynnetään kansainvälisessä ja ylikansallisessa yhteistyössä

Kansallinen taso

- lainsäädäntö, toimintamallit ja rakenteet, jotka tukevat TKI-toimintaa 10 MEUR + 1,3 MEUR
- hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistamiseen kertaluonteisesti 8 MEUR
- kliinisen tutkimuksen rahoitusta pysyvänä 10 MEUR valtuuslisäyksenä
- temaattiset ja yhteiskäyttöiset tutkimusinfrastruktuurit (ml. testausalustat) yht. 180 MEUR
- yliopistosairaaloille sopiva BF-rahoitusinstrumentti TKI-toiminnan vahvistamiseksi

Järjestämisen taso/palvelutuotanto

- näyttöön perustuvat indikaattorit ja mittarit hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan seurantaan
- korvattavuuskokeilu digitaalisten hoitomuotojen käyttöönoton vauhdittamiseksi
- vähemmän käyntejä ja kuormittavuutta palveluissa
- datan, teknologian ja tekoälyn hyödyntäminen palvelutuotannossa kasvavat
- kustannustehokkuus ja vaikuttavuus lisääntyvät

Väestötaso

- mahdollisuudet oman terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitoon monipuolistuvat
- yksilöllistetty ennaltaehkäisevä kansanterveys
- terveys, toimintakyky ja hyvinvointi paranevat
- väestöryhmittäinen tieto ohjaa päätöksentekoa
- väestön yhdenvertaisuus lisääntyy

Teoreettinen viitekehys (mukaillen Sørensen ja Torfing, 2009)

Muodostetaan selkeä ja hyvin informoitu ymmärrys niistä kompleksisista ongelmista ja mahdollisuuksista, joiden kanssa ollaan tekemisissä.

Luodaan innovatiivisia, proaktiivisia ja toteutettavissa olevia toimenpidevaihtoehtoja, jotka vastaavat toimijoiden yhdessä hahmottamiin ongelmiin ja haasteisiin.

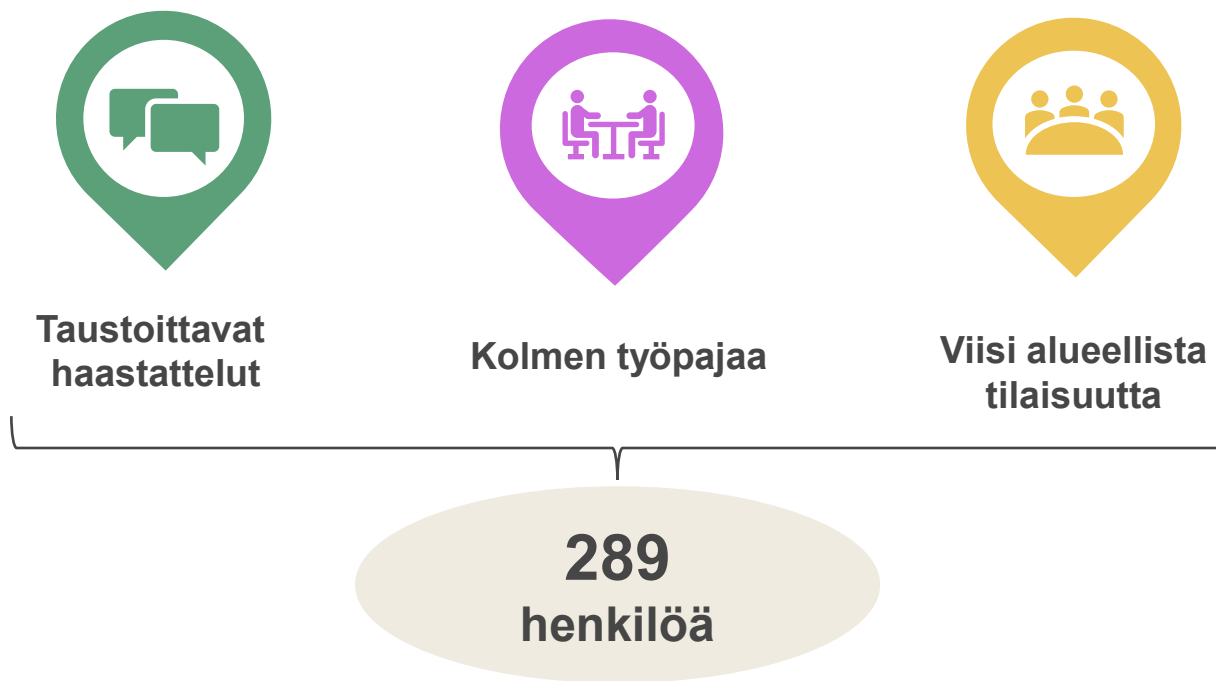
Tavoitellaan yhteisiä ratkaisuja, jotka ylittävät pienimmän yhteisen nimittäjän, mutta myös välttävät ylimääräisiä kustannuksia.

Helpotetaan toiminnan implementaatiota jatkuvalla koordinaatiolla, korkealla legitimitetillä ja vastuunkannolla kaikkien oleellisten ja vaikutuspiirissä olevien toimijoiden parissa.

Tarjotaan joustavia ratkaisuja muuttuvien vaatimusten, reunaehtojen ja preferenssien olosuhteisiin.

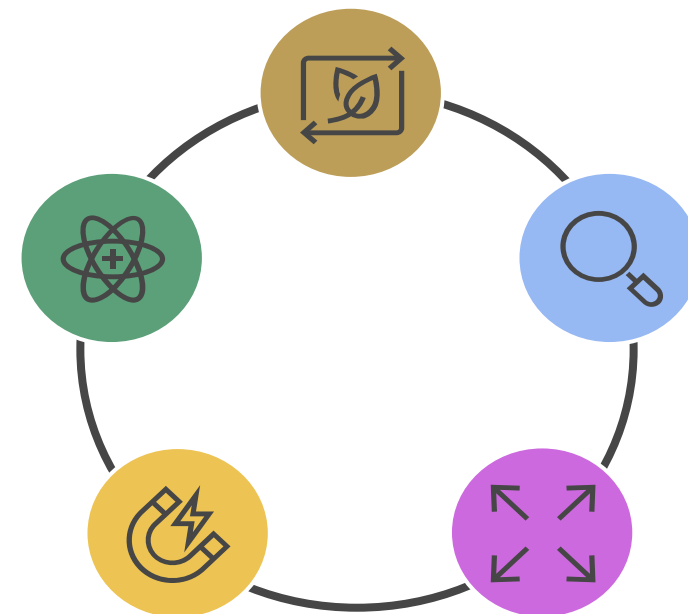
Luodaan suotuisia olosuhteita tulevaisuuden yhteistyöhön kognitiivisen, strategisen ja institutionaalisen oppimisen avulla, jotka rakentavat yhteisiä viitekehyksiä, kehittävät keskinäisriippuvuuksia ja vahvistavat luottamusta.

Toimeenpanosuunnitelman valmisteluun osallistettiin 289 henkilöä sekä ohjausryhmät ja TKKI-johtajien verkosto

Lisäksi työskentelyyn osallistui

- Suppea ohjausryhmä
- Laaja ohjausryhmä
- HVA-TKKI-johtajien verkosto

Toimeenpanosuunnitelman alustavat viisi pääteemaa, tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset

Pääteemat terveys- ja hyvinvointialan kasvun vauhdittamisessa

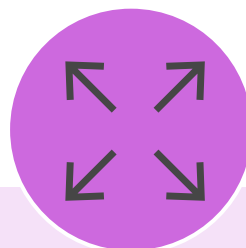
Tavoitteet, ohjaus ja kannustimet

Varmistetaan, että TKI-toiminnan tavoitteet, ohjaus ja kannustimet tukevat terveys- ja hyvinvointialan osaamista, kasvua, uudistumista ja vaikuttavuutta

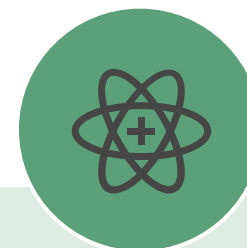
Vienti ja kaupallistaminen

Konseptoidaan Suomi TKI-toiminnan kärki-maana, tunnistetaan osaamisen ja viennin kärjet, edistetään ratkaisujen skaalautuvuutta ja markkinoille pääsyä sekä vauhditetaan kansainvälisiä investointeja

Rakenteet ja menettelytavat

Uudistetaan rakenteet ja menettelytavat, jotta infrastruktuureja, tutkimusta, dataa, digitalisaatiota, teknologiaa ja tekoälyä hyödynnetään laajalaisesti TKI-toiminnassa ja yhteiskunnassa

Yhteistyö ja kokeilukulttuuri

Mahdollistetaan, että monitoimijaiset kansalliset ja kansainväliset ekosysteemit, yhteistyöverkostot ja rohkea kokeilukulttuuri tukevat osaamista, kasvua ja uudistumista

Toimialan veto- ja pitovoima

Varmistetaan Suomen terveys- ja hyvinvointialan veto- ja pitovoima TKI-osaajien keskuudessa kansainvälistymisen, kasvun ja osaamisen kehittämisen mahdollistamiseksi

Tavoitteet, ohjaus ja kannustimet

Varmistetaan, että TKI-toiminnan tavoitteet, ohjaus ja kannustimet tukevat terveys- ja hyvinvointialan osaamista, kasvua, uudistumista ja vaikuttavuutta

Pääteema: Varmistetaan, että TKI-toiminnan tavoitteet, ohjaus ja kannustimet tukevat terveys- ja hyvinvointialan osaamista, kasvua, uudistumista ja vaikuttavuutta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Hyvinvointialueiden TKKIO-rakenteet ja -toiminta tukevat palvelujen vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden kehittymistä.	Kehitetään hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan seurantaan näyttöön perustuvat indikaattorit ja mittarit. Seurataan (2024) hyvinvointialueiden TKKIO-kokonaisuuden rakentumista ja tarvittaessa tuetaan sitä ohjauksella ja/tai valmistaudutaan tukemaan säädöksellisesti. Arvioidaan muodostuneet TKKIO-rakenteet ja -toiminta hv-alueiden toiminnan käynnistyttyä sekä mahdollisuudet ja kehittämistarpeet tavoitteiden saavuttamiselle. Annetaan arvion pohjalta konkreettiset kehittämis ehdotukset (2024–2025).	STM, VM	Sote-nvk EAK- jaosto/TKKIO- asiantuntijaryhmä
Hyvinvointialueiden rahoitus mahdollistaa aiempaa paremmin TKKIO-toiminnan ja taloudelliset kannusteet tukevat monikumppanista TKKIO-toimintaa, siihen osallistumista sekä sen tulosten skaalaamista.	Arvioidaan TKKIO-toiminnan rahoitusta osana em. selvitystä ja annetaan konkreettiset kehittämis ehdotukset (2024–2025). Selvitetään mahdollisuuksia asettaa HVA-perusrahoitus ja TKKIO-toiminta erillisinä kokonaisuuksina rahoituslaissa. Tarkastellaan mahdollisuus saada kannuste ulkopuoliseen rahoitukseen (2026). Sisällytetään rahoitusmalliin hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan näyttöön perustuvat indikaattorit ja mittarit.	STM	Sote-nvk EAK- jaosto/TKKIO- asiantuntijaryhmä
TKKIO-toiminta ja sen tulosten juurrutus sekä levittäminen on pysyvä ja vakaa osa YTA-tasolla koordinoitua ekosysteemistä toimintaa, ja sille on kansallisesti sovitut tavoitteet.	Vakiinnutetaan kansallinen yhteistyörakenne YTA- ja hyvinvointialueiden strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden ohjauksessa ja seurannassa (2024–2025). Sovitaan kansallisesti nykysääntelyn puitteissa ja sote-valtakunnallisiin tavoitteisiin ja tieteellisesti validoituun tietoon pohjautuen HV-alueiden tarkemmista tavoitteista ja toimenpiteistä tavalla, joka mahdollistaa kasvuohjelman toimeenpanon täydentävänä osana lakisäätteisiä tehtäviä (2025–2026). [1]	STM, VM	Sote-nvk EAK- jaosto/TKKIO- asiantuntijaryhmä

[1]Tarkastellaan erityisesti tarpeet ja mahdollisuudet sopia asiantuntijaryhmän ehdotuksiin perustuen kansallisesti hyvinvointialueiden omista tavoitteista ja toimenpiteistä, joilla:

- TKKIO-toiminta vahvistaa preventiivisyyttä ja itse toiminnassa vahvistetaan sosiaali- ja muun hyvinvointialan osuutta
- TKKIO-toiminnan rakenteet yhdistävät käytäntöjä, kehittämistä, koulutusta ja tutkimusta tutkittujen menetelmien tuottamiseksi ja käyttöönottamiseksi
- Varmistetaan tarkoitusta palveleva sisäinen ja läpinäkyvä budjetointi TKKIO-toimintaan, sisältäen yliopistosairaalaisän käytön
- Lisätään TKKIO-toiminnan, sen tulosten ja vaikutusten näkyvyyttä
- Panostetaan monitoimijaiseen yhteiskehittämiseen ja mahdollistetaan ekosysteemien hyödyntäminen
- Tunnistetaan tarpeita, haasteita ja ratkaisuja alueiden, kumppanien ja loppukäyttäjien välillä
- Kannustetaan ja tuetaan TKKIO-toiminnan tulosten laajempaa skaalautumista ja käyttöönottoa
- Selvitetään tarvetta ja soveltuvia toteutustapoja kootun tuen tarjoamiseksi HV-alueiden TKKIO-prosessien toteuttamiseen ja johtamiseen.

Pääteema: Varmistetaan, että TKI-toiminnan tavoitteet, ohjaus ja kannustimet tukevat terveys- ja hyvinvointialan osaamista, kasvua, uudistumista ja vaikuttavuutta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Hyvinvointialueiden rahoitus ja yhtenäiset toimintamallit mahdollistavat aiempaa paremmin TKI-toiminnan.	Edistetään pk-yritysten ja start-upien osallistumista BF:n rahoittamiin yhteistyöhankkeisiin. Mahdollistetaan Business Finlandin rahoitus myös hyvinvointialueille yliopistosairaaloiden pitkäjänteiseen, tavoitteelliseen ja vaikuttavaan, yksityisen sektorin T&K-investointeja vivuttavaan T&K-yhteistyöhön yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa.	BF, TEM TEM, BF	
Terveys- ja hyvinvointialan riittävä osaaminen ja rahoitus tukee kansainvälistä laajenemista.	Tiivistetään TEM hallinnonalan toimijoiden yhteiset panostukset sellaisiksi, että ne tukevat entistä yhdenmukaisemmin terveysalan yritysten kehittymistä.	TEM konsernin toimijat	TEM toimintaa yleisesti ohjaavat tavoitteet: 1. korkean arvonlisän aikaansaaminen 2. teknologisen kehityksen eturintamassa pysyminen 3. innovaatioille myönteisen markkinan tukeminen.
Innovatiiviset julkiset hankinnat (IJH) tukevat ratkaisujen käyttöönottoa.	Innovatiivisia julkisia hankintoja edistetään entistä vahvemmin käytännön toimijoiden voimin (esim. HVA).	TEM > HVA	TEM on edistänyt IJH käyttöä pitkään ja lisännyt IJH-osaamista (esim. KEINO-osaamiskeskus).

Pääteema: Varmistetaan, että TKI-toiminnan tavoitteet, ohjaus ja kannustimet tukevat terveys- ja hyvinvointialan osaamista, kasvua, uudistumista ja vaikuttavuutta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Terveys- ja hyvinvointialan tutkimustoimintaa koskevat puitteet ja toimintaympäristö ovat houkuttelevia kotimaisille ja kansainvälisille TKI-alan toimijoille ja prosessit sujuvia uusien tuotteiden markkinoille saamiseksi.	Arvioidaan terveys- ja hyvinvointialan tutkimustoimintaa koskevien säädösten keskinäistä johdonmukaisuutta ja yhteensopivuutta. Toteutetaan tarvittavat säädösmuutokset tutkimuslainsäädäntökokonaisuuden selkiyttämiseksi ja yhteensovittamiseksi.	STM	Työryhmä asetettu kl 2025 (2. vaihe), esittely 2026; laaja sidosryhmätilaisuus 6/2024. Huomioidaan ja yhteensovitetään EU:n EHDS-säätely.
	Edistetään ohjauksen ja koulutuksen keinoin terveys- ja hyvinvointialan TKI-toimijoiden lainsäädännöllistä osaamista, koskien tutkimuslupaprosesseja sekä uusien tuotteiden markkinoille saattamiseen liittyviä vaatimuksia.	STM	Fimea, Findata, hyvinvointialueet, korkeakoulut; asetetut työryhmät, sidosryhmätilaisuudet, seminaarit, 2024-2026.
	Kehitetään lääkkeiden arviointitoimintaa ja uusien lääkkeiden käyttöönottoon liittyviä prosesseja.	STM	Osana HO lääkkeet ja apteekkitalous -hanketta (useita työryhmiä; työ aloitettu; SVO); TUTO/BILA:n lääkeryhmä.
	Tuetaan kliinisten lääketutkimusten määrän kääntämistä kasvuun. Käynnistetään kliinisen lääketutkimuksen kansallinen yhteistyömalli.	STM	Kansallinen strategia yksilöllistetylle lääketieteelle ('yksilöllistetty, ennaltaehkäisevä kansanterveys'). Mm. säädösten selkiyttäminen; maksuasetukset).

Pääteema: Varmistetaan, että TKI-toiminnan tavoitteet, ohjaus ja kannustimet tukevat terveys- ja hyvinvointialan osaamista, kasvua, uudistumista ja vaikuttavuutta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Hyvinvointialueilla on insentiivit lähteä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioyhteistyöhön.	Hyvinvointialueiden TKI-toiminnan vahvistamiseen kohdennetaan kertaluonteisesti 8 miljoonaa euroa Suomen Akatemian myöntövaltuuteen vuodelle 2025.	Suomen Akatemia	
	Käynnistetään kokeilu, joka vauhdittaa digitaalisten hoitomuotojen käyttöönottoa. Luodaan kansainvälisten esimerkkien ja Suomessa jo kehitetyn ns digi-HTA arvioinnin pohjalta arviointimenettely, jonka läpäisevät digitaaliset hoitomuodot pääsevät kokeilun korvattavuuden piiriin.	STM	3/2025 DigiFinland Oy muodostaa yhteishankintayksikkönä dynaamisen hankintajärjestelmän digitaalisista hoitomuodoista, jossa kaikki hyvinvointialueet ovat mukana 12/2024 Digitaalisten hoitomuotojen arviointi- ja korvausmalli (lähtökohtana Suomen digiHTA sekä eurooppalaiset DiGA ja PECAN mallit) 4/2025-4/2026 Kokeiltu toimintamalli, jolla sote-ammattilaiset voivat määrätä arvioituja ratkaisuja potilaille. Ratkaisun kustannukset potilaalle korvataan joko kokonaan tai osittain. 9/2026 Arviointiraportti, tuottavatko digihoidot hyötyä korvauksia enemmän ja mikä on korvausmallin vaikutus suomalaiseen yritystoimintaan ja vientiin 12/2026 Esitys pysyvästä digitaalisten hoitomuotojen korvattavuudesta

Vienti ja kaupallistaminen

Konseptoidaan Suomi TKI-toiminnan kärkimaana, tunnistetaan osaamisen ja viennin kärjet, edistetään ratkaisujen skaalautuvuutta ja markkinoille pääsyä sekä vauhditetaan kansainvälisiä investointeja

Pääteema: Konseptoidaan Suomi TKI-toiminnan kärkimaana, tunnistetaan osaamisen ja viennin kärjet, edistetään ratkaisujen skaalautuvuutta ja markkinoille pääsyä sekä vauhditetaan kansainvälisiä investointeja

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kunnianhimon taso Suomessa nousee sekä toiminnan määrä ja yhteistyö lisääntyy. Edistetään kestäväää talouskasvua ja tuottavuuden parantumista sekä lisätään yhteiskunnan hyvinvointia.	Toimeenpannaan tutkimus- ja kehittämisrahoituslain sekä valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman viitoittamia toimia.	OKM, TEM, STM	Budjettiriihi 2024: Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistamiseen kohdennetaan kertaluonteisesti 8 miljoonaa euroa Suomen Akatemian myöntövaltuuteen vuodelle 2025 (kuultuaan sosiaali- ja terveysministeriötä) ja klinisen tutkimuksen rahoitusta Suomen Akatemialle pysyvänä 10 miljoonan euron valtuuslisäyksenä.
Tietoisuus vastuullisesta kansainvälisyydestä kasvaa valtion hallinnonalojen yhteistyössä ja TKI-toimijoiden kyky toimia muuttuneessa toimintaympäristössä vahvistuu.	Kehitetään yhteistyössä korkeakoulu- ja tutkimussektorin kanssa tilannekuvaa korkeakoulutukseen ja tutkimukseen suuntautuvista uhista ja mahdollisuuksista huomioiden EU:n suositukset tutkimuksen turvallisuudesta.	OKM	
Suomalaisten terveys- ja hyvinvointialan yritysten osaaminen ja ratkaisut ovat laajasti alan kansainvälisten toimijoiden tiedossa.	Viedään suomalaisten terveys- ja hyvinvointialan (teknologia + lääke) yritysten ja verkostojen TKI-toiminta, osaaminen ja ratkaisut alan kansainvälisten rahoitusorganisaatioiden sekä toimialan toimijoiden tietoisuuteen.	TEM-konsernin toimijat	Edesautetaan kotimaisen ja kansainvälisen VC-rahoituksen saamista suomalaisiin yrityksiin.

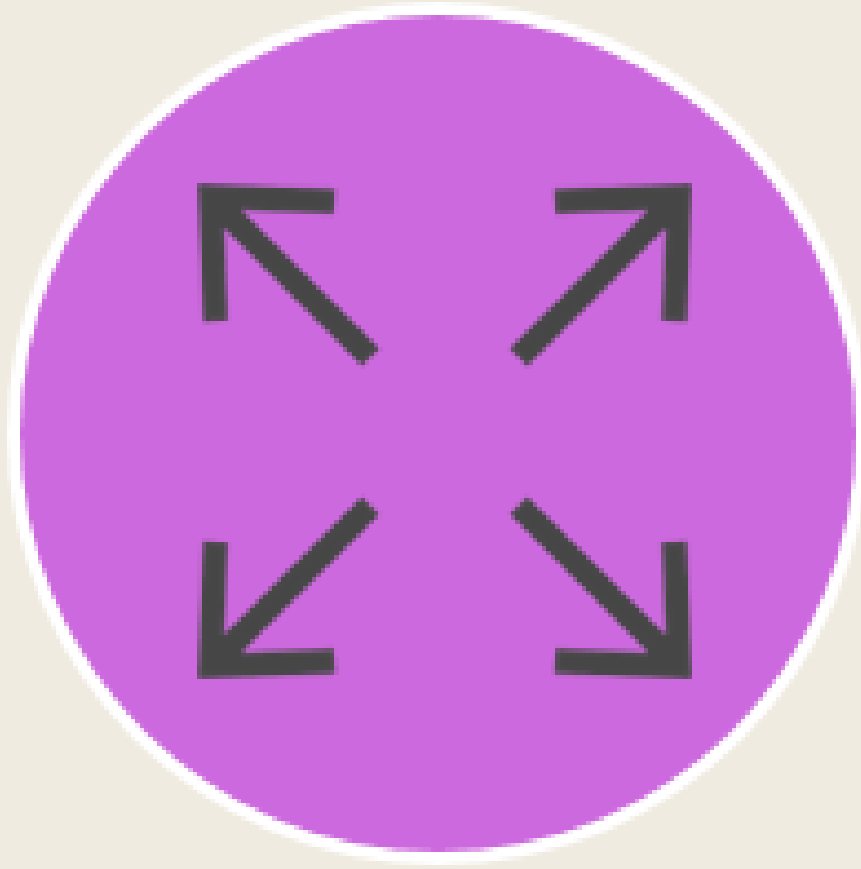

Pääteema: Konseptoidaan Suomi TKI-toiminnan kärkimaana, tunnistetaan osaamisen ja viennin kärjet, edistetään ratkaisujen skaalautuvuutta ja markkinoille pääsyä sekä vauhditetaan kansainvälisiä investointeja

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Suomalainen terveys- ja hyvinvointiala on kansainvälisesti tunnettu ja edistää rohkeasti myyntiä ja vientiä tutkimus- ja vaikuttavuusperustaisesti.	Tunnistetaan Suomen kansalliset ja alueelliset vahvuudet TKI-toiminnassa ja muodostetaan näistä viennin kärkiä. Vahvistetaan kansainvälisten kumppanuuksien solmimista mm. tapahtumien ja olemassa olevien kanavien kautta luotujen viennin kärkien mukaisesti. Kannustetaan yrityksiä muodostamaan yhteistarjoomia saman teeman ympärille viennin edistämiseksi ja tuetaan heidän toimintaansa. Tarjotaan pk-yrityksille rahoitusta kansainvälistymiseen.	TEM, BF UM, TEM → BF, Team Finland, STM BF, TEM, alueelliset, kansalliset innovaatioekosysteemit Team Finland	Aikaperspektiivi? Markkina-avalinnat? BF edistää yhteis-/kokonaisratkaisujen tarjoamisen kehittämistä ja vientiä.
Suomesta rakennetaan terveys- ja hyvinvointialan edelläkävijämaa luoden uutta kysyntää ja lisäten kansainvälisten toimijoiden investointihalukkuutta Suomeen.	Tehdään kohdennettua analyysiä kilpailijamaista ja kohderyhmistä sekä etsitään ja solmitaan kansainvälisiä kumppanuuksia luotujen viennin kärkien mukaisesti. Viestitään ja markkinoidaan maailmalle yhtenäisesti Suomen vahvuuksista. Hyödynnetään tunnistettuja alueellisia erityispiirteitä ja rakennetaan alueelliset profiilit niiden mukaisesti TKI-toimintaan sekä sitoudutaan niihin pitkäjänteisesti.	UM, TEM -> BF, Team Finland jne. STM BF, THL Alueelliset ekosysteemit	Mitkä ovat markkina-avalinnat? BF:llä suunnitteilla päivittää Why Finland -materiaali. Päävastuu: alueelliset kehittämissyhtiöt

Pääteema: Konseptoidaan Suomi TKI-toiminnan kärkimaana, tunnistetaan osaamisen ja viennin kärjet, edistetään ratkaisujen skaalautuvuutta ja markkinoille pääsyä sekä vauhditetaan kansainvälisiä investointeja

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Sosiaali- ja terveydenhuollon tietoaaineistot ovat sujuvasti hyödynnettävissä TKI-toiminnassa, ratkaisujen skaalautuvuudessa ja liiketoiminnan vauhdittamisessa.	Arvioidaan ja sujuvoitetaan sote-tietojen toisiokäyttöä koskevia lainsäädännöllisiä vaatimuksia.	STM	Työryhmä asetettu kl 2024 (1. vaihe), HE sl 2025. Laaja sidosryhmätilaisuus 6/2024. Kuvamuotoinen materiaali ensiö- ja toisiokäyttöä varten.
	Edistetään sote-tietoaaineistojen yhtenäisten tietorakenteiden luomista. Kohdennetaan valtionavustuksia tietorakenteiden yhtenäistämiseen tähtääviin hankkeisiin. Tuetaan ja lisätään kansalaisten luottamusta, jotta terveystietoja on mahdollista hyödyntää TKI-toiminnassa.	STM	Valtionavustuksia mm. kansallisten osaamiskeskittymien toiminnan turvaamiseksi/vakiinnuttamiseksi (2024-2026). Konkreettiset pilottiprojektit; kuten Synteettiset genomit; ja 'Genomiterveys', 2024. Eri terveystietojen (erityisesti genomitietojen) hyödyntäminen osana potilaan ja asiakkaan hoitoa sekä hyvinvoinnin edistämistä. Tutkimustulosten palauttaminen (ml. ennaltaehkäisten sairastumisia).
	Hyödynnetään merkittävämpiä Suomen osaamisalueita ja kootaan toisiokäytön ratkaisujen kehittämisen, sote-datan analytiikka- ja tutkimuspalveluiden, ikätekniologian sekä sote-tekoälyratkaisujen yritysten ja julkisten toimijoiden palveluiden ja ratkaisujen kokonaistarjoomaksi. Markkinoidaan palveluja ja ratkaisuja yhteisesti.	STM	Sote tekoälyn ekosysteemi käynnistynyt 06/2024.
	Selvitetään mahdollisuutta kansalliseen terveysdataoperaattoriin? Selvitetään ja pilotoidaan mahdollisuuksia keskitettyjen TKI-toimintaa tukevien sote-tietoaltaiden perustamiseen?	STM	

Rakenteet ja menettelytavat

Uudistetaan rakenteet ja menettelytavat, jotta infrastruktuureja, tutkimusta, dataa, digitalisaatiota, teknologiaa ja tekoälyä hyödynnetään laaja-alaisesti TKI-toiminnassa ja yhteiskunnassa

Pääteema: Uudistetaan rakenteet ja menettelytavat, jotta infrastruktuureja, tutkimusta, dataa, digitalisaatiota, teknologiaa ja tekoälyä hyödynnetään laaja-alaisesti TKI-toiminnassa ja yhteiskunnassa

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Konkreettiset toimenpiteet tukevat TKI-toiminnan tulosten jalkauttamista.	Jatketaan Proof of Concept (PoC) -rahoitusta. PoC-rahoituksella voidaan mm. vahvistaa ja nopeuttaa tutkimuksen ja tiedon tehokasta hyödyntämistä sekä lisätä tutkimustulosten vaikuttavuutta, edistää tutkimuksesta syntyvää taloudellista tai muuta yhteiskunnallista vaikuttavuutta, pilotoida tai testata tutkimustuloksia kokeellisesti tai käytännön olosuhteissa sekä kehittää uusia toimintamalleja elinkeinoelämän, julkishallinnon tai kolmannen sektorin tarpeisiin.	Suomen Akatemia	

Pääteema: Uudistetaan rakenteet ja menettelytavat, jotta infrastruktuureja, tutkimusta, dataa, digitalisaatiota, teknologiaa ja tekoälyä hyödynnetään laaja-alaisesti TKI-toiminnassa ja yhteiskunnassa

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Hyvinvointialueiden ja muiden TKI-toimijoiden yhteiskehittämisen toimeenpanokyky on vahvaa, mikä mahdollistaa TKI-toiminnan tulosten jalkautumisen, vaikuttavuuden ja skaalautumisen lisäämisen.	Kehitetään rahoituspolkuja, jotta tuotekehityksen ja yrityksen eri vaiheisiin olisi pitkäjänteistä yhtenäistä rahoitusta eri instrumenteilla ja investorilinkityksillä. Luodaan ja jatketaan BF research to business -tyyppistä rahoitusta, jonka avulla voidaan osoittaa uuden idean toimivuus ja vauhdittaa kaupallistamista. Panostetaan yhteiskehittämiseen ja mahdollistetaan ekosysteemien hyödyntäminen liiketoiminnan synnyttämiseen. Otetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa loppukäyttäjät (mm. potilaat, asiakkaat, ammattilaiset tai muut käyttäjät) mukaan kehittämiseen.	BF BF, hyvinvointialueet, yritykset, tutkijat, innovaatioekosysteemit	BF tukee kansainvälisten investoreiden ja start-upien yhdistämistä eri toimin mm. Health 360 Finland -ohjelmassa. BF:n huomio sparrauksessa ja rahoituksessa sekä loppukäyttäjänäkökulmassa.

Pääteema: Uudistetaan rakenteet ja menettelytavat, jotta infrastruktuureja, tutkimusta, dataa, digitalisaatiota, teknologiaa ja tekoälyä hyödynnetään laaja-alaisesti TKI-toiminnassa ja yhteiskunnassa

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Toimintaympäristö ja infrastruktuuri ovat houkuttelevia sekä kansallisille että kansainvälisille TKI-alan toimijoille.	Vahvistetaan terveysdatan ja -teknologian hyödyntämistä ja viennin edistämistä tietosuojan korkea taso turvaten. Edistetään lainsäädännön selkiyttämistä ja yhteensovittamista.	STM ym.	Osana sote-tutkimuslainsäädösten arviointeja (ml. EHDS, AI säädökset), selkiyttämistä korjauksineen.

Yhteistyö ja kokeilukulttuuri

Mahdollistetaan, että monitoimijaiset kansalliset ja kansainväliset ekosysteemit, yhteistyöverkostot ja rohkea kokeilukulttuuri tukevat osaamista, kasvua ja uudistumista

Pääteema: Mahdollistetaan, että monitoimijaiset kansalliset ja kansainväliset ekosysteemit, yhteistyöverkostot ja rohkea kokeilukulttuuri tukevat osaamista, kasvua ja uudistumista

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Kansallisella tasolla on sujuva yhtenäinen ekosysteemirakenne hyvinvointialueiden, yhteistyöalueiden ja keskeisten yhteistyökumppaneiden välillä sekä eri hyvinvointialueiden kesken, mikä mahdollistaa vahvan TKI-toiminnan.	Korkeatasoiset kansalliset ja kansainväliset tutkimusinfrastruktuurit ovat vaikuttavan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan perusta. Suomen Akatemian infrastruktuurirahoituksen avulla parannetaan suomalaisen tutkimuksen laatua, uudistumista, kilpailukykyä ja tieteidenvälisyyttä sekä lisätään suomalaisten tutkimusympäristöjen vetovoimaisuutta.	Suomen Akatemia	Mm. Biokeskus Suomi, LUMI, Elixir

Pääteema: Mahdollistetaan, että monitoimijaiset kansalliset ja kansainväliset ekosysteemit, yhteistyöverkostot ja rohkea kokeilukulttuuri tukevat osaamista, kasvua ja uudistumista

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	
Selvitetään mahdollisuudet rakentaa valtakunnallinen kehitysmalli ja Suomesta kansainvälinen TKI-toimija (Hub), mikä auttaa vahvistamaan markkinaymmärrystä sekä luomaan arvoa ja uutta liiketoimintaa terveys- ja hyvinvointialalla. Samalla lisätään tietopohjaa hyvinvointialueiden TKI-resursseista ja -kyvykkyyksistä.	Konkreettisen toimintamallin tuella yhteistyö tutkimusorganisaatioiden, yritysten, start-upien ja hyvinvointialueiden välillä johtaa nopeisiin, näkyviin ja tuottavuutta lisääviin tuloksiin. Hyvinvointialueiden TKI-resurssien tietopohja lisää hyvinvointialueiden kykyä hyödyntää valtion T&K-lisärahoitusta sekä tutkimus- ja innovaatorahoitusta. Markkinoidaan Suomea muodostettujen TKI-toiminnan kansallisten ja alueellisten vahvuuksien avulla, kansainvälisiä ekosysteemejä hyödyntäen.	STM, Sitra	
Digiterveys-verkosto tukee ja auttaa vauhdittamaan liike-toimintaa ja vientiä.	Digiterveys-verkosto ja merkittävimpien osaamisalueiden kaupallisten mahdollisuuksien kehittäminen vahvistuu, kun verkostolle luodaan kokonaiskuva (digitaalinen palvelukatalogi) Suomen digi-, data- sekä tutkimus- ja asiantuntijatarjoomasta sekä jatkuva toimintamalli vierailujen ja tapahtumien järjestämiseen ja niistä syntyvien yhteistyömahdollisuuksien toteuttamiseen.	STM	

Pääteema: Mahdollistetaan, että monitoimijaiset kansalliset ja kansainväliset ekosysteemit, yhteistyöverkostot ja rohkea kokeilukulttuuri tukevat osaamista, kasvua ja uudistumista

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
UM:n ja edustustojen tuki auttaa ohjelman tavoitteiden toimeenpanoa erityisesti yhteisesti identifioitujen prioriteettimarkkinoiden ja kumppaneiden suuntaan.	Osallistutaan työhön käytettävissä olevin välinein tarjoamalla ulkomaanverkoston yrityspalveluita, erityisesti arvovaltapalveluita ja apua verkostoissa päättäjien, vaikuttajien yms. keskuudessa	UM	UTP-selonteko, kaupan ja kehityksen selonteko, TF-uudistuksen eteneminen.
Konkreettinen tuki tietojenvaihdossa, verkostojen vahvistamisessa ja ovien avaamisessa vahvistaa ohjelman edistämistä.	Tiivistetään tietojenvaihtoa eri muodoissaan ja tilanteiden mukaan.	UM	UTP-selonteko, kaupan ja kehityksen selonteko, TF-uudistuksen eteneminen.
Kansainväliset, kansalliset ja paikalliset tutkimusinfrastruktuurit tukevat yhteistyötä, osaamisen kehittämistä ja uudistumista.	Huolehditaan kilpailullisesta tutkimusinfrastruktuurirahoituksesta osana valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitusta.	OKM	JTS 2025–2028: Suomen Akatemian temaattiset ja yhteiskäyttöiset tutkimusinfrastruktuurit (ml. testausalustat) yht 180 MEUR (2025–2028).
Hyvinvointialueilla, yhteistyöalueilla, start-upeilla, yrityksillä, järjestöillä, tutkimuslaitoksilla ja korkeakouluilla on vahva, yhteinen, ketterä kokeilukulttuuri, joka mahdollistaa innovaatioiden, pilottien ja innovatiivisten hankintojen vaikuttavuusperustaisen toteuttamisen.	Tuetaan kansallisten osaamiskeskittymien (biopankit, kansallinen syöpäkeskus, kansallinen neurokeskus, kansallinen lääkekehityskeskus) toimintaa ja vahvistetaan niiden roolia TKI-toiminnan tukena.	STM	Valtionavustukset mm. kansallisten osaamiskeskittymien toiminnan turvaamiseksi ja toimintojen harmonisoimiseksi (2024–2026).

Toimialan veto- ja pitovoima

Varmistetaan Suomen terveys- ja hyvinvointialan veto- ja pitovoima TKI-osaajien keskuudessa kansainvälistymisen, kasvun ja osaamisen kehittämisen mahdollistamiseksi

Pääteema: Varmistetaan Suomen terveys- ja hyvinvointialan veto- ja pitovoima TKI-osaajien keskuudessa kansainvälistymisen, kasvun ja osaamisen kehittämisen mahdollistamiseksi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Suomi on haluttu TKI-ympäristö terveys- ja hyvinvointialan huippuasiantuntijoille.	Markkinoidaan Suomen profiilia ja toimijoiden vahvuuksia luoden alueille kansainvälistä tunnettua sekä veto- ja pitovoimaa.	TFK-lähettiläät, BF, Talent Finland	BF: osana IIF:n, terveystalouden ja Talent Boostin toimintaa.
	Varmistetaan kansallisesti ja kansainvälisesti riittävän laaja tutkijoiden ja muiden ammattilaisten verkosto.	Kansalliset osaamiskeskittymät	BF:llä ei ole kattavaa rekisteriä; kansalliset osaamiskeskittymät.
Suomalaisten terveys- ja hyvinvointialan yritysten osaaminen on entistä asiakas- ja ratkaisukeskeisemmin esillä kv. yhteyksissä. Soveltuvat TKI-toimijat markkinoivat innovaatioita ja tuotteita tarveperusteisesti.	Yhdistetään proaktiivisesti mm. Market Opportunities -palveluun (kysynnän kuvaus) suomalaisen osaamisen ja ratkaisujen esittelyt (tarjonnan kuvaus). Tunnistettuun kysyntään vastataan proaktiivisesti kasaamalla ja tarjoamalla kysyntään vastaava ratkaisu potentiaalisille hyödyntäjille ja ostajille.	TEM-konsernin toimijat	BF:n R2B-rahoitus ja start-up palvelut

Päätavoite: Varmistetaan Suomen terveys- ja hyvinvointialan veto- ja pitovoima TKI-osaajien keskuudessa kansainvälistymisen, kasvun ja osaamisen kehittämisen mahdollistamiseksi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
TKI-osaaminen vahvistuu lisääntyvän yhteistyön myötä ja TKI-toiminta vaikuttaa laiveammin.	Kansainvälisen tutkimusyhteistyön mahdollisuuksia vahvistetaan mm. lisääntyvän EU-tutkimusrahoituksen kautta.	OKM, TEM	-TAE2024 EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus korkeakouluille ja valtion tutkimuslaitoksille yht. 140 MEUR (2024-2027) -JTS 2025-2028: EU-vastinrahoitus korkeakouluille ja tutkimusorganisaatioille 85 MEUR (2025-2028)
	Tuetaan tutkijoiden ja muiden tutkimus- ja kehittämistyötä tekevien mahdollisuuksia monipuolisiin urapolkuihin.	OKM	
	Kehitetään tiedejatutkimus.fi-palveluportaalin käyttöä, jotta toimijat löytäisivät helpommin partnereita TKI-työhön.	OKM, CSC	
Suomi on haluttu TKI-ympäristö.	Suomen Akatemia tukee korkealaatuista, vastuullista ja vaikuttavaa tutkimusta kaikilla tieteen ja tutkimuksen aloilla (ml. terveys- ja hyvinvointialat) sekä sen hyödyntämistä yhteiskunnan parhaaksi. Kaikille tutkimusaloille tarkoitettujen rahoitusmuotojen lisäksi Suomen Akatemialla on oma rahoitusmuoto kliinisille tutkijoille.	Suomen Akatemia	Suomen Akatemia on vahvistanut tutkimuksen vaikuttavuuden seurantaa.
	Kliinistä tutkimusta tuetaan 10 miljoonan euron vuosittaisella lisärahoituksella.	Suomen Akatemia	

Pääteema: Varmistetaan Suomen terveys- ja hyvinvointialan veto- ja pitovoima TKI-osaajien keskuudessa kansainvälistymisen, kasvun ja osaamisen kehittämisen mahdollistamiseksi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Lisähuomioita
Tiiviin kansainvälisen yhteistyön lisääminen ja kansallisten tahojen tukeminen vahvistavat osaamista ja tunnettavuutta.	Tuetaan kentän toimijoita osallistumaan laajoihin EU-rahoitushankkeisiin (myös koordinoimaan; EU4Health). Osallistutaan aktiivisesti EU-aloitteisiin; väestötasoiseen tutkimukseen ja turvallisen teknologisen ratkaisun kehittämiseen. Huolehditaan hakujen informoinnista ja tuetaan osallistumista.	STM	Genomitiedon hyödyntämistä ei hyödynnetä optimaalisesti (esim. farmakogenomiikka). 1 milj. genomia -hanke ja sen Genome Data Infrastructure + Genome of Europe; STM, THL, HY, CSC) Support letterit.
Uudistetaan rakenteita ja menettelytapoja, joilla alan dataa, infrastruktuuria, tutkimustuloksia, digitalisaatiota, teknologiaa ja tekoälyä hyödynnetään TKI-toiminnassa.	Informoidaan ja tuetaan kenttää AI-asetuksen tuomista mahdollisuuksista	STM (TEM?)	Laaja kansainvälisen ja kansallisen terveysalan AI-seminaari kl. 2025.

Terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelma

Sosiaali- ja
terveysministeriö